

Brüssel, 5. detsember 2019
(OR. en)

14518/1/19
REV 1

CADREFIN 387
RESPR 55
POLGEN 189
FIN 773

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Nõukogu
Teema:	Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027: arve sisaldav läbirääkimispakett

1. Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate arutelude raames esitab eesistujariik delegatsioonidele arve sisaldava läbirääkimispaketi.
2. Eesistujariik juhindus läbirääkimispaketi koostamisel Euroopa Ülemkogu antud volitusest ning lihtsustamise ja selgitamise põhimõttest.
3. Läbirääkimispakett on koostatud ja seda täiendatakse eesistujariigi vastutusel. Seetõttu ei ole see ühegi delegatsiooni jaoks siduv. Läbirääkimistes juhindutakse jätkuvalt põhimõttest, et midagi ei ole kokku lepitud enne, kui kõiges on kokku lepitud.

4. Arve sisaldavas läbirääkimispaketis esitatud üldine tase ajavahemikuks 2021–2027 on 1087 miljardit eurot, mis moodustab 1,07% ELi kogurahvatulust. Selleks et võimaldada tasakaalustatud kompromissi saavutamist, tuleb võtta arvesse asjaolu, et tulevikus koosneb Euroopa Liit 27 liikmesriigist. Sellega seoses on oma osa ka võimalikel uutel omavahenditel. Läbirääkimispaketis esitatud üldine tase võimaldab liidul reageerida uutele prioriteetidele ja väljakutsetele ning tagab ajakohastatud ühise põllumajanduspoliitika ja tulevikku suunatud ühtekuuluvuspoliitika rahastamise. Arve sisaldav läbirääkimispakett tasakaalustab ka vahendite jaotuse peamiste poliitikavaldkondade vahel, kusjuures uued prioriteedid / muud programmid moodustavad tulevase mitmeaastase finantsraamistiku kõige suurema osa.
5. Lisaks sellele on läbirääkimispaketi mitmes osas valikuid vähendatud ning see sisaldab ettepanekuid, mis võiksid viia läbirääkimisi edasi ja piiraksid läbirääkimiste lõppetapis käsitlemist vajavate küsimuste arvu.
6. Arve sisaldavat läbirääkimispaketti tutvustatakse COREPERis 4. detsembril 2019 ja üldasjade nõukogus 10. detsembril 2019, enne Euroopa Ülemkogu detsembrikuu kohtumist.
7. Euroopa Ülemkogu eesistuja jätkab nõukogu arutelude põhjal tööd, eesmärgiga jõuda lõplikule kokkuleppele.

I. HORIZONTAALSED KÜSIMUSED

1. Uus mitmeaastane finantsraamistik hõlmab seitset aastat vahemikus 2021–2027. Eelarve võimaldab Euroopa Liidul reageerida praegustele ja tulevastele väljakutsetele ning täita oma poliitilisi prioriteete, pidades silmas Bratislava tegevuskava, Rooma ja Sibiu deklaratsiooni ning ELi strateegilist tegevuskava 2019–2024. See hõlmab uusi ja juba kindlaksmääratud poliitikavaldkondi, sh ühtekuuluvus- ja põllumajanduspoliitikat. Juhtpõhimõteteks on vahendite range prioriseerimine, paindlikkus ja õiglus, võttes arvesse 27 liikmesriigiga liidu¹ vähenenud finantssuutlikkust.
2. Mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 struktuur on järgmine:
 - rubriik 1 „Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond“;
 - rubriik 2 „Ühtekuuluvus ja väärtused“, mis sisaldab
 - o alamrubriiki „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“;
 - rubriik 3 „Loodusvarad ja keskkond“, mis sisaldab vaheülemmäära turuga seotud kulude ja otsetoetuste jaoks;
 - rubriik 4 „Ränne ja piirihaldus“;
 - rubriik 5 „Julgeolek ja kaitse“;
 - rubriik 6 „Naabrus ja maailm“;
 - rubriik 7 „Euroopa avalik haldus“, mis sisaldab vaheülemmäära institutsioonide halduskulude jaoks.

¹ Kui liiduga ühineb üks või mitu uut riiki, siis finantsraamistikku muudetakse.

Kulutused on rühmitatud rubriikidesse ja poliitilistesse teemavaldkondadesse nii, et see kajastaks liidu poliitilisi prioriteete ja tagaks vajaliku paindlikkuse vahendite tõhusaks eraldamiseks. Lisaks soovitakse programmide arvu vähendamisega tagada sidusus ja parandada koostoimet. Üldine raamistik kajastab lihtsustamist ja vähendab bürokraatiat toetusesaajate ja korraldusasutuste jaoks ning edendab võrdseid võimalusi, tagades sooküsimuste arvessevõtmise asjakohaste programmide ja rahastamisvahendite tegevustes ja meetmetes ning selle, et need tegevused ja meetmed aitavad kaasa soolise võrdõiguslikkuse tagamisele.

3. 27-liikmelise ELi kulutuste maksimaalne kogusumma ajavahemikuks 2021–2027 on [1 087 327] miljonit eurot kulukohustuste assigneeringutena, mis moodustab [1,07]% ELi kogurahvatulust, ning [1 080 000] miljonit eurot maksete assigneeringutena, mis moodustab [1,06]% ELi kogurahvatulust. Kulukohustuste assigneeringute jaotust on kirjeldatud allpool. Samad arvandmed on esitatud ka I lisas toodud tabelis, milles on samuti esitatud maksete assigneeringute ajakava. Kõik arvandmed on esitatud 2018. aasta püsivhindades. Inflatsiooni arvessevõtmiseks toimub igal aastal automaatselt tehniline kohandamine, kasutades 2% deflaatorit.

Täidetakse hiljem. Kui läbirääkimised on lõpule viidud, esitatakse arvandmed ka jooksevhindades, kasutades kokkulepitud deflaatorit.

4. Mitmeaastast finantsraamistikku ei vaadata läbi.
5. Täitmata kulukohustused (RAL – *reste à liquider*) on mitmeaastase programmitöö ning liigendatud assigneeringutega vältimatult kaasnev element. Siiski on mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 lõpuks täitmata kulukohustusi eeldatavasti üle [303] miljardi euro jooksevhindades, mille tulemuseks on see, et maksed praegusest mitmeaastasest finantsraamistikust moodustavad järgmise mitmeaastase finantsraamistiku esimestel aastatel kogumaksetest märkimisväärse summa. Selleks et tagada maksete prognoositav tase ja profiil ning korrapärane edenemine, võetakse mitmeid meetmeid, nagu näiteks rakendamise lihtsustamine, asjakohaste eelmakse määrade ja kulukohustustest vabastamise normide kehtestamine ning mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 valdkondlike õigusaktide õigeaegne vastuvõtmine.

6. Järgides eelarve ühtsuse põhimõtet, lisatakse mitmeaastasest finantsraamistikku reeglina kõik ELi rahastamisega seotud eelarvepunktid. [Arvestades siiski teatavate rahastamisvahendite eripära, esitatakse need väljaspool mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste [ja maksete] assigneeringute ülemmäärasid või eelarveväliste kirjetena.] Liit peab olema võimeline reageerima sisemistele ja välistele erakorralistele asjaoludele. Samas tuleb vajadust paindlikkuse järele kaaluda võrreldes eelarvedistsipliini põhimõttega ja ELi kulutuste läbipaistvuse põhimõttega, arvestades mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade siduvat iseloomu. Üldise paindlikkuse vajalik tase sõltub mitmest parameetrist, nagu mitmeaastase finantsraamistiku kestus, rubriikide arv, nendes olevate varude suurus ja rahastamisprogrammide sisese paindlikkuse tase.
7. Valdkondlike programmide kestus tuleks reeglina viia vastavusse praeguse mitmeaastase finantsraamistiku ajakavaga.
8. Selleks et austada vastavate institutsioonide pädevusi ning järgida Euroopa Liidu Kohtu asjakohast praktikat, piirduakse delegeeritud õigusaktides vastavate seadusandlike aktide mitteolemuslike osadega.

Varud ja programmitöö

9. Rubriikide raames määratakse kindlaks asjakohased varud, kogusummas [X] miljonit eurot. Teatavate programmide raames luuakse temaatiline rahastu, mis planeeritakse vastavalt vajadustele; teiste programmide puhul nähakse sarnased eraldamata vahendid ette programmisisesega.

10. a) Võimalik lähtesummadest kõrvalekaldumine mitmeaastaste programmide puhul ei tohi ületada 15% kogu programmi kestuse jaoks ette nähtud summast.
- b) Liikmesriigid võivad programmiotsessi vältel, selle alguses või elluviimise ajal vabatahtlikult taotleda:
- i. kuni 5% ühissätete määrase mis tahes fondi² jagatud täitmise alla kuuluvate algsete riiklike eraldiste ülekandmist mis tahes otsese või kaudse täitmise alla kuuluvasse vahendisse asjaomase liikmesriigi kasuks ning
 - ii. kuni 5% ERFi, Ühtekuuluvusfondi ja ESF+ vastavate algsete rahaliste eraldiste ülekandmist ERFi, Ühtekuuluvusfondi ja ESF+ tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi all liikmesriigile ette nähtud eraldisse.
11. Kooskõlas konsolideerimisalaste üldiste jõupingutustega lihtsustatakse rahastamisvahendeid ja eelarvelisi tagatiseid veelgi, eelkõige InvestEU raames ja osana naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendist, järgides seeläbi põhimõtet, et kõnealuste vahendite kasutamine piirdub rangelt olukordadega, kus on olemas selge turutõrge, ja mitteoptimaalsete investeerimisolukordadega. Tunnistades sellisest rahastamisest tulenevaid võimalusi, tuleb rahastamisvahenditest, eelarvelistest tagatistest ja finantsabist tulenevaid finantskohustusi siiski tähelepanelikult jälgida. 2021. aasta eelsete programmide raames kehtestatud ja otsese või kaudse täitmise alla kuuluvatest rahastamisvahenditest tulenevaid tuluseid, tagasimakseid ja sissenõutud summasid võib kasutada asjakohase tagatise eraldisteks või tagastada need liidu üldeelarvesse, võttes aluseks eelarvepädeva institutsiooni poolt igaaastase eelarvemenetluse raames tehtud otsuse.
12. ELi eelarve rolli ELi-üleste poliitikaeesmärkide tõhusa elluviimise toetamisel tuleks veelgi suurendada, eelkõige tugevdades seost ELi eelarve ja Euroopa poolaasta vahel, sealhulgas hõlbustades Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamist, ning samuti rände, keskkonna ja kliimamuutuste ning soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas.

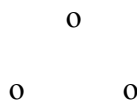
² Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond, Varjupaiga- ja Rändefond, Sisejulgeolekufond ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahend.

13. Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Pariisi kokkulepe ning saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, peaksid programmid ja rahastamisvahendid aitama kaasa kliimameetmete peavoolustamisele ja üldise eesmärgi – tagada vähemalt [25%] ELi eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks – saavutamisele. Üldpõhimõttena peaksid kõik ELi kulutused olema kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega. Tõhus meetod kliimameetmetele tehtavate kulutuste jälgimiseks, sealhulgas ebapiisavast edust teatamiseks ja asjakohaste meetmete võtmiseks, peaks tagama selle, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik tervikuna aitab Pariisi kokkulepet ellu viia. Komisjon annab kliimameetmetele tehtavatest kulutustest igal aastal aru.

[Täidetakse hiljem: Ambitsioonika kliimamuutuste poliitika sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede käsitlemiseks luuakse õiglase ülemineku mehhanism.]

14. Tuleb tagada terviklik lähenemisviis rände suhtes, mis hõlmab ELi välispiiride tõhusamat kontrolli, intensiivsemat välistegevust ja siseaspekte, kooskõlas ELi põhimõtete ja väärtustega. See saavutatakse kooskõlastataval viisil asjakohaste rubriikide alla kuuluvates programmides, sealhulgas vahendite kiire kasutuselevõtmise teel, võttes arvesse rändevoogudest tulenevaid vajadusi.
15. Asjakohaste programmide ettevalmistamisel, rakendamisel ja seires tuleks võtta arvesse ja edendada soolist võrdõiguslikkust ja soolõimet.

16. Liidu programmid peaksid olema avatud osalemiseks EMP riikidele, ühinevatele riikidele, kandidaatriikidele ja potentsiaalsetele kandidaatriikidele ning Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud partneritele vastavalt põhimõtetele ja tingimustele, mis reguleerivad nende partnerite osalemist liidu programmides ning mis on kehtestatud asjaomastes raamlepingutes ja otsustes või muudes selliste kokkulepete alusel vastu võetud dokumentides. Muude kolmandate riikide osalemine peaks toimuma vastavalt kokkuleppele, milles sätestatakse tingimused asjaomase kolmanda riigi osalemiseks mis tahes programmis. Selline kokkulepe peaks tagama õiglase tasakaalu liidu programmides osaleva kolmanda riigi antava panuse ja saadava kasu vahel, mitte andma otsustuspädevust seoses kõnealuste programmidega ning sisaldama reegleid liidu finantshuve kaitseks.



Liidu eelarve kaitsmine juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises

17. Selleks et tagada ELi eelarve usaldusväärne täitmine ja kaitsta liidu finantshuve, kehtestatakse üldine tingimuslikkussüsteem, et tegeleda kindlakstehtud juhtumitega, kus liikmesriikide ametiasutustes esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises.
18. Nimetatud süsteemi raames kohaldatakse tõelist tingimuslikkust; seega on üheks eesmärgiks tegeleda selliste puudustega, mis piisavalt otseselt kahjustavad või võivad kahjustada ELi eelarve usaldusväärset täitmist või liidu finantshuve. Puuduste esinemine tehakse kindlaks selgete ja piisavalt täpsete kriteeriumide abil.
19. Selliste puuduste esinemisel esitab komisjon ettepanekud asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete kohta, mille nõukogu peab kvalifitseeritud häälteenamust nõudva [pöörd]hääletuse teel heaks kiitma.
20. See süsteem on muudest aluslepingutes ette nähtud menetlustest eraldiseisev ja sõltumatu.

II. I OSA: KULUD

RUBRIIK 1 – ÜHTNE TURG, INNOVATSIOON JA DIGITAALVALDKOND

21. Ühtse turu, innovatsiooni ja digitaalvaldkonnas on ELi meetmetel märkimisväärne lisaväärtus. Käesolevasse rubriiki kuuluvatel programmidel on suur potentsiaal aidata kaasa Bratislava ja Rooma prioriteetide täitmisele, eelkõige mis puudutab teadustegevuse, innovatsiooni ja digiülemineku, Euroopa strateegiliste investeeringute, ühtset turgu soodustavate meetmete ning ettevõtjate ja VKEda konkurentsivõime edendamist. Vahendite eraldamisel käesolevast rubriigist tuleb eelkõige panna rõhku ELi teadustegevuse ja innovatsiooni olulisele ja järkjärgulisele edendamisele. Samal ajal tuleks tagada käesoleva rubriigi alla kuuluvate, näiteks digitaalvaldkonna programmide vaheline täiendavus.
22. Käesoleva rubriigi kulukohustuste tase ei ületa [151 790] miljonit eurot:

RUBRIIK 1. ÜHTNE TURG, INNOVATSIOON JA DIGITAALVALDKOND						
(miljonit eurot, 2018. aasta hindades)						
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
X	X	X	X	X	X	X

Suuremahulised projektid

23. Käesolevast rubriigist toetatakse jätkuvalt uue Euroopa kosmoseprogrammi suuremahuliste projektide, aga ka rahvusvahelise katsetermotuumareaktori (ITER) projekti rahastamist.
- i. ITERi rakendamiseks ette nähtud rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on maksimaalselt [5000] miljonit eurot.
 - ii. Kosmoseprogrammi rakendamiseks ette nähtud rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on maksimaalselt [12 702] miljonit eurot, millest [7697] miljonit eurot eraldatakse Galileo programmi ja [4610] miljonit eurot Copernicuse programmi jaoks.

Programm „Euroopa horisont“

24. On vaja tugevdada ja laiendada liidu teadus- ja innovatsioonibaasi tippaset. Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonnas tehtavate jõupingutuste puhul võetakse seega aluseks teaduse tippase. Programmiga aidatakse madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riikidel suurendada programmis osalemist. Samal ajal tuleb jätkata osalemis- ja innovatsioonilõhe vähendamist mitmesuguste meetmete ja algatuste abil; koos ühtsete eeskirjadega tagatakse nii tulemuslik ja tõhus tulevane Euroopa teaduspoliitika, mis pakub ka VKEdele ja uutele tulijatele paremaid võimalusi programmides osalemiseks. Hõlbustatakse paremate ühenduste loomist teadus- ja innovatsiooniasutuste vahel kogu Euroopas, et tugevdada liidus teaduskoostööd. Erilist tähelepanu pööratakse programmi „Euroopa horisont“ kaudu rahastatavate tegevuste kooskõlastamisele muude selliste tegevustega, mida toetatakse teiste liidu programmide alusel, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika kaudu. Sellega seoses on vajalik programmi „Euroopa horisont“ ja struktuurifondide vaheline oluline koostoime tipp-pädevuste jagamise eesmärgil, mis läbi tugevdatakse piirkondlikku teadus- ja innovatsioonivõimet ning kõigi piirkondade võimet arendada tippkeskusi.

25. Programmi „Euroopa horisont“ rakendamiseks ette nähtud rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on [84 013] miljonit eurot, millest [8608] miljonit eurot eraldatakse teadusuuringute ja innovatsiooni toetamiseks toidu, põllumajanduse, maaelu arengu ja biomajanduse valdkonnas.

InvestEU

26. InvestEU fond toimib ühtse ELi investeeringutoetuse mehhanismina liidusiseseks tegevuseks, asendades kõik olemasolevad rahastamisvahendid; selle üldine eesmärk on toetada liidu poliitikaeesmärke, kaasates ELis täiendavuse kriteeriumi täitvaid avaliku ja erasektori investeeringuid, tegeledes seeläbi turutõrgete ja mitteoptimaalsete investeerimisolukordadega, mis takistavad ELi eesmärkide saavutamist kestlikkuse, konkurentsivõime ja kaasava majanduskasvu alal. Asjaomaste alusaktide selgete sätetega kehtestatakse mitmesugune finantsalane koostoime kohaldatavate kuluprogrammide ja InvestEU fondi vahel.

Euroopa ühendamise rahastu

27. Aruka, kestliku ja kaasava majanduskasvu saavutamiseks ning töökohtade loomise edendamiseks on liidul vaja transpordi-, energeetika- ja digitaalsektoris ajakohast, hästi toimivat taristut, mis aitab ühendada ja integreerida liitu ja kõiki selle piirkondi. Need ühendused on isikute, kaupade, kapitali ja teenuste vaba liikumise seisukohast võtmetähtsusega. Üleeuroopalised võrgud hõlbustavad piiriüleste ühenduste loomist, soodustavad suuremat majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning aitavad kaasa konkurentsivõimelisema sotsiaalse turumajanduse saavutamisele ja kliimamuutuste vastu võitlemisele, võttes arvesse CO₂-heite vähendamise kohustusi. Kõiki liikmesriike tuleks kohelda võrdselt ning püsivatest geograafilistest ebasoodsatest tingimustest tulenevat olukorda tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta.

28. Euroopa ühendamise rahastu rakendamiseks ette nähtud rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on [28 396] miljonit eurot. See summa jaotub sektorite vahel järgmiselt:
- a) transport: [21 384] miljonit eurot,
 - millest [10 000] miljonit eurot kantakse üle Ühtekuuluvusfondist, et kulutada see kooskõlas Euroopa ühendamise rahastu määrusega:
 - o 30% vahenditest tehakse kättesaadavaks Ühtekuuluvusfondi raames rahastamiskõlblike liikmesriikide vahelise tiheda konkurentsi alusel ning 70% vahendite puhul tuginetakse Ühtekuuluvusfondi raames kuni aastani 2023 ette nähtud riiklikele eraldistele ja seejärel tehakse vahendid kättesaadavaks Ühtekuuluvusfondi raames rahastamiskõlblike liikmesriikide vahelise täieliku konkurentsi alusel;
 - b) energia: [5180] miljonit eurot;
 - c) digitaalsektor: [1832] miljonit eurot.

Digitaalse Euroopa programm

29. Digitaalse Euroopa programmi raames investeeritakse võtmetähtsusega strateegilisse digivõimekusse, nagu ELi kõrgiõudlustöötlus, tehisintellekt ja küberturvalisus. Sellega täiendatakse teisi rahastamisvahendeid, eelkõige programmi „Euroopa horisont“ ja Euroopa ühendamise rahastut, toetades digiüleminekut Euroopas.

RUBRIIK 2 – ÜHTEKUULUVUS JA VÄÄRTUSED

30. Käesoleva rubriigi eesmärk on luua ELi lisaväärtust, edendades lähenemist, toetades investeeringuid, töökohtade loomist ja majanduskasvu, aidates vähendada majanduslikke, sotsiaalseid ja piirkondlikke erinevusi liikmesriikides ja kogu Euroopas ning saavutades tulemusi Bratislava ja Rooma tegevuskava osas. Käesoleva rubriigi raames investeeritakse piirkondlikku arengusse ja ühtekuuluvusse, majandus- ja rahaliidu süvendamisse ning inimestesse, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja väärtustesse. Käesolev rubriik etendab olulist rolli kestliku majanduskasvu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse ning ühiste väärtuste edendamisel.
31. Kulukohustuste assigneeringud käesolevas rubriigis, mis hõlmab alamrubriiki „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“, ei ületa [374 056] miljonit eurot, millest [323 181] miljonit eurot eraldatakse alamrubriiki „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“:

ÜHTEKUULUVUS JA VÄÄRTUSED						
(miljonit eurot, 2018. aasta hindades)						
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
X	X	X	X	X	X	X
millest: majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus						
X	X	X	X	X	X	X

Ühtekuuluvuspoliitika

32. Ühtekuuluvuspoliitika peamine eesmärk on töötada välja ja rakendada meetmeid, mis tugevdavad majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, aidates vähendada erinevusi piirkondade arengutasemes ja kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade mahajäämust. Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Euroopa Sotsiaalfondi+ (ESF+) eelarve jagatud täitmise haru ja Ühtekuuluvusfondi kaudu taotletakse järgmisi eesmärke: liikmesriikides ja piirkondades tehtavad investeeringud tööhõivesse ja majanduskasvu, mida toetavad kõik fondid; ja Euroopa territoriaalne koostöö, mida toetab ERF.
33. Ühtekuuluvuspoliitikal on üha tähtsam roll liikmesriikides käimasolevate majandusreformide protsessi toetamises, tugevdades seotust Euroopa poolaastaga. Komisjon ja liikmesriigid võtavad kogu protsessi vältel arvesse asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi.
34. Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi vahendid moodustavad kokku [313 100] miljonit eurot ja jaotatakse järgmiselt:
- a) [195 600] miljonit eurot vähem arenenud piirkondadele;
 - b) [42 200] miljonit eurot üleminekupiirkondadele;
 - c) [34 200] miljonit eurot enam arenenud piirkondadele;
 - d) [39 700] miljonit eurot Ühtekuuluvusfondist toetust saavatele liikmesriikidele;
 - e) [1400] miljonit eurot täiendava toetusena ELi toimimise lepingu artiklis 349 määratletud äärepoolseimatele piirkondadele ja 1994. aasta ühinemisakti protokolli nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriume täitvatele NUTS 2. tasandi piirkondadele.
35. Tehnilist kohandamist ei tehta.

36. ESF+ jaoks tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames kättesaadavate vahendite summa on [86 300] miljonit eurot, sealhulgas äärepoolseimatele piirkondadele ettenähtud konkreetne rahastamine, mis on [370] miljonit eurot. [175] miljonit eurot ESF+ vahenditest, mis on ette nähtud tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi jaoks, eraldatakse riikidevaheliseks koostööks, millega toetatakse innovaatilisi lahendusi otsese või kaudse eelarve täitmise raames.
37. Ühtekuuluvusfondist Euroopa ühendamise rahastusse ülekantav toetussumma on [10 000] miljonit eurot. Ühtekuuluvusfondist igale liikmesriigile tehtavaid eraldisi vähendatakse vastavalt. Ülekantud summa kasutamise kord on lisatud rubriiki 1 (Euroopa ühendamise rahastu).
38. Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) vahendid moodustavad kokku [7930] miljonit eurot ja jaotatakse järgmiselt:
- a) kokku [5683] miljonit eurot piiriülesele maismaa- ja merekoostööle;
 - b) kokku [1474] miljonit eurot riikidevahelisele koostööle;
 - c) kokku [500] miljonit eurot piirkondadevahelisele koostööle;
 - d) kokku [273] miljonit eurot äärepoolseimate piirkondade koostööle.
- Komisjoni poolt Euroopa territoriaalsele koostööle (piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute komponent) eraldatav summa [970] miljonit eurot jagatakse kaheks:
- [500] miljonit eurot suunatakse ERFi otsese või kaudse eelarve täitmisega hõlmatud piirkondadevaheliste innovatsiooniinvesteeringute tegemiseks tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames ning
 - [470] miljonit eurot lisatakse eespool nimetatud harudesse a–d, võttes arvesse Euroopa territoriaalse koostöö programmide ajakohastatud ülesehitust.
39. 0,35% koguvahenditest eraldatakse komisjoni algatusel antavaks tehniliseks abiks.

Mõisted ja rahastamiskõlblikkus

40. ERFi ja ESF+ vahendid, mis on mõeldud tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi jaoks, eraldatakse vastavalt allpool toodule kolme liiki NUTS 2. tasandi piirkondadele (võttes arvesse 2016. aasta NUTS liigitust), mis määratletakse selle alusel, kuidas nende ostujõu standardites väljendatud ja liidu 2015.–2017. aasta arvandmete alusel arvutatud SKP elaniku kohta on seotud EL 27 sama võrdlusperioodi keskmise SKPga:
- a) vähem arenenud piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on alla 75% EL 27 keskmisest SKPst;
 - b) üleminekupiirkonnad, mille SKP elaniku kohta on 75% – 100% EL 27 keskmisest SKPst;
 - c) enam arenenud piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on üle 100% EL 27 keskmisest SKPst.
41. Ühtekuuluvusfondist toetatakse neid liikmesriike, kelle ostujõu standardites väljendatud ja liidu 2015.–2017. aasta arvandmete alusel arvutatud kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90% EL 27 sama võrdlusperioodi keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta.
42. *[Täidetakse hiljem. Statistilise ajakohastamise mõju võrreldes komisjoni ettepanekuga.]*

Metoodika koguvahendite liikmesriikidele eraldamiseks ajavahemikul 2021–2027

Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt rahastamiskõlblikele vähem arenenud piirkondadele toetuse eraldamise meetod

43. Igale liikmesriigile ettenähtud eraldised on tema rahastamiskõlblikele piirkondadele eraldatavate vahendite summa, mis arvutatakse vastavalt järgmistele alapunktidele:
- a) aasta absoluutsumma (eurodes) määratakse kindlaks, korrutades asjaomase piirkonna rahvaarvu piirkonna elaniku kohta arvestatava SKP (mõõdetuna ostujõu standardites) ja EL 27 elaniku kohta arvestatava keskmise SKP (mõõdetuna ostujõu standardites) vahega;

- b) kõnealuse piirkonna rahastamise kogusumma kindlaksmääramiseks kohaldatakse ülaltoodud absoluutsumma suhtes protsendimäära; selline protsendimäär on astmeline, et võtta arvesse rahastamiskõlbliku piirkonna asukohaks oleva liikmesriigi suhtelist jõukust (mõõdetuna ostujõu standardites) võrreldes EL 27 keskmisega, s.o:
- i. piirkondadele liikmesriikides, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla [82]% ELi keskmisest: [2,8]%;
 - ii. piirkondadele liikmesriikides, mille kogurahvatulu elaniku kohta on [82]% – [99]% ELi keskmisest: [1,2]%;
 - iii. piirkondadele liikmesriikides, mille kogurahvatulu elaniku kohta on üle [99]% ELi keskmisest: [0,7]%.
- c) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti b kohaselt saadud summale summa, mis saadakse [570] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga töötu elaniku kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mille võrra ületab asjaomase piirkonna töötute arv nende inimeste arvu, kes oleksid töötud, kui kohaldataks kõikide ELi vähem arenenud piirkondade keskmist tööpuuduse määra;
- d) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti c kohaselt saadud summale summa, mis saadakse [570] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga noore töötu elaniku (vanuserühmas 15–24) kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mille võrra ületab asjaomase piirkonna noorte töötute arv nende noorte arvu, kes oleksid töötud, kui kohaldataks kõikide ELi vähem arenenud piirkondade keskmist noorte tööpuuduse määra;
- e) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti d kohaselt saadud summale summa, mis saadakse [250] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku (vanuserühmas 25–64) kohta aastas, kohaldatuna inimeste arvu suhtes, mis tuleb maha arvata asjaomase piirkonna elanike arvust, et saavutada kõikide ELi vähem arenenud piirkondade madala haridustaseme (madalam kui algharidus, algharidus ja teise taseme alumise astme haridus) keskmine määr;

- f) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti e kohaselt saadud summale [1] euro CO₂ ekvivalenttonni kohta aastas, kohaldatauna piirkonna elanikkonna osakaalule CO₂ ekvivalenttonnide arvus, mille võrra liikmesriik ületab 2016. aastal komisjoni poolt 2030. aastaks seatud eesmärgi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta väljaspool heitkogustega kauplemise süsteemi;
- g) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti f kohaselt saadud summale summa, mis saadakse [405] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku kohta aastas, kohaldatauna piirkonna elanikkonna osale, mis vastab netosisserändele väljastpoolt ELi liikmesriiki alates 1. jaanuarist 2013.

Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt rahastamiskõlblikele üleminekupiirkondadele toetuse eraldamise meetod

44. Igale liikmesriigile ettenähtud eraldised on tema rahastamiskõlblikele piirkondadele eraldatavate vahendite summa, mis arvutatakse vastavalt järgmistele alapunktidele:
- a) abi minimaalse ja maksimaalse teoreetilise osakaalu kindlaksmääramine iga rahastamiskõlbliku üleminekupiirkonna kohta. Toetuse miinimumtase vastab kõigi enam arenenud piirkondade abi keskmisele algsele osakaalule elaniku kohta, s.o [16,7] eurole elaniku kohta aastas. Toetuse maksimumtaseme puhul kasutatakse teoreetilist piirkonda, mille SKP elaniku kohta on 75% EL 27 keskmisest, ja see arvutatakse punkti alapunktides a ja b esitatud meetodit kasutades. Nii saadud summast võetakse arvesse [60]%;
 - b) algsete piirkondlike eraldiste arvutamine, mille puhul võetakse arvesse piirkonna SKPd elaniku kohta (ostujõu standardites), kasutades piirkonna elaniku kohta arvestatava suhtelise SKP lineaarset interpoleerimist EL 27 võrreldes;

- c) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti b kohaselt saadud summale summa, mis saadakse [560] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga töötu elaniku kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mille võrra ületab asjaomase piirkonna töötute arv nende inimeste arvu, kes oleksid töötud, kui kohaldataks kõikide ELi vähem arenenud piirkondade keskmist tööpuuduse määra;
- d) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti c kohaselt saadud summale summa, mis saadakse [560] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga noore töötu elaniku (vanuserühmas 15–24) kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mille võrra ületab asjaomase piirkonna noorte töötute arv nende noorte arvu, kes oleksid töötud, kui kohaldataks kõikide vähem arenenud piirkondade keskmist noorte tööpuuduse määra;
- e) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti d kohaselt saadud summale summa, mis saadakse [250] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku (vanuserühmas 25–64) kohta aastas, kohaldatuna arvu suhtes, mis tuleb maha arvata asjaomase piirkonna elanike arvust, et saavutada kõikide vähem arenenud piirkondade madala haridustaseme (madalam kui algharidus, algharidus ja teise taseme alumise astme haridus) keskmine määr;
- f) kui see on kohaldatav, lisatakse alapunkti e kohaselt saadud summale [1] euro CO₂ ekvivalenttonni kohta aastas, kohaldatuna piirkonna elanikkonna osakaalule CO₂ ekvivalenttonnide arvus, mille võrra liikmesriik ületab 2016. aastal komisjoni poolt 2030. aastaks seatud eesmärki kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta väljaspool heitkogustega kauplemise süsteemi;
- g) alapunkti f kohaselt saadud summale lisatakse summa, mis saadakse [405] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku kohta aastas, kohaldatuna piirkonna elanikkonna osale, mis vastab netosisserändele väljastpoolt ELi liikmesriiki alates 1. jaanuarist 2013.

Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi kohaselt rahastamiskõlblikele enam arenenud piirkondadele toetuse eraldamise meetod

45. Algne teoreetiline rahastamise kogusumma saadakse, korrutades abi osakaalu [16,7] eurot elaniku kohta aastas rahastamiskõlbliku elanikkonna arvuga.
46. Igale asjaomasele liikmesriigile kuuluv osa on riigi rahastamiskõlblike piirkondade osade summa ning need osad määratakse kindlaks järgmiste kriteeriumide alusel vastavalt esitatud kaalule:
- a) piirkonna kogurahvastik (kaal [20] %);
 - b) töötute arv NUTS 2. tasandi piirkondades, mille tööpuuduse määr on suurem kui kõigi enam arenenud piirkondade keskmine (kaal [15] %);
 - c) täiendav tööhõive, mida on tarvis kõigi enam arenenud piirkondade keskmise tööhõive määra (20–64aastase elanikkonna seas) saavutamiseks (kaal [20] %);
 - d) kolmanda taseme hariduse omandanud 30–34aastaste elanike täiendav arv, mida on tarvis kõigi enam arenenud piirkondade kolmanda taseme hariduse omandanute keskmise määra (30–34aastase elanikkonna seas) saavutamiseks (kaal [20] %);
 - e) madala haridustasemega noorte arv (vanuses 18–24 aastat), mis tuleb praegusest lahutada, et saavutada kõigi enam arenenud piirkondade madala haridustasemega noorte (vanuses 18–24 aastat) keskmine määr (kaal [15] %);
 - f) piirkonna tegeliku SKP (mõõdetuna ostujõu standardites) ja piirkonna teoreetilise SKP vaheline erinevus, kui piirkonnas oleks sama SKP elaniku kohta mis kõige jõukamal NUTS 2. tasandil piirkonnal (kaal [7,5] %);
 - g) rahvaarv NUTS 3. tasandi piirkondades, mille rahvastiku tihedus on alla 12,5 elaniku/km² kohta (kaal [2,5] %).
47. Kui see on kohaldatav, lisatakse summale, mille NUTS 2. tasandi piirkond on saanud punkti kohaselt, [1] euro CO₂ ekvivalenttonni kohta aastas, kohaldatauna piirkonna elanikkonna osakaalule CO₂ ekvivalenttonnide arvus, mille võrra liikmesriik ületab 2016. aastal komisjoni poolt 2030. aastaks seatud eesmärgi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta väljaspool heitkogustega kauplemise süsteemi.

48. Summale, mille NUTS 2. tasandi piirkond on saanud punkti 0 kohaselt, lisatakse summa, mis saadakse [405] euro suuruse lisamakse eraldamisega iga elaniku kohta aastas, kohaldatuna piirkonna elanikkonna osale, mis vastab netosisserände vältajate poolt ELi liikmesriiki alates 1. jaanuarist 2013.

Ühtekuuluvusfondi tingimuste kohaselt rahastamiskõlblikele liikmesriikidele toetuse eraldamise meetod

49. Rahastamise kogusumma saadakse, korrutades abi keskmise osakaalu [62,9] eurot elaniku kohta aastas rahastamiskõlbliku elanikkonna arvuga. Sellest teoreetilisest kogueraldisest igale rahastamiskõlblikule liikmesriigile antav summa vastab protsendimääradele, mis põhineb riigi elanikkonnal, pindalal ja riigi jõukusel, ning saadakse järgmiste alapunktide rakendamise abil:
- a) liikmesriigi rahvaarvu ja pindala aritmeetilise keskmise osakaalu arvutamine kõigi rahastamiskõlblike liikmesriikide kogu elanikkonnast ja pindalast. Kui liikmesriigi osakaal kogu elanikkonnast ületab tema osakaalu kogupindalast teguri võrra, mis on viis või suurem, peegeldades äärmiselt suurt rahvastikutihedust, kasutatakse selles etapis ainult liikmesriigi osakaalu kogu elanikkonnast;
 - b) sellisel viisil saadud protsendimäärade korrigeeritakse koefitsiendiga, mis moodustab ühe kolmandiku protsendimäärast, mille võrra selle liikmesriigi 2015.–2017. aasta kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu pariteetides) ületab kõigi rahastamiskõlblike liikmesriikide keskmist kogurahvatulu elaniku kohta või jääb sellest allapoole (keskmine vastab 100%-le).

Ühegi rahastamiskõlbliku liikmesriigi puhul ei tohi Ühtekuuluvusfondi eraldiste osa olla suurem kui üks kolmandik kogusummast, millest on pärast punktide 0–0 kohaldamist maha arvatud Euroopa territoriaalse arengu eesmärgi kohased eraldised. Sellise korrigeerimise tulemusena suurenevad proportsionaalselt kõik muud punktide 0–0 kohased ülekanded.

Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgiga seotud toetuse eraldamise meetod

50. Liikmesriigi poolt eraldatavad vahendid piiriülesele, riikidevahelisele ja äärepoolseimate piirkondade koostööle arvutatakse järgmiste kriteeriumide ja esitatud kaalude alusel kindlaks määratud osade kaalutud summana:

- a) kogurahvastik kõikides NUTS 3. tasandi piirialadel ja teistes NUTS 3. tasandi piirkondades, kus vähemalt pool elanikkonnast elab kuni [25] km kaugusel piirist (kaal [45,8] %);
- b) [rahvastik, kes elab kuni [25] km kaugusel piirist (kaal [30,5] %);]
- c) liikmesriikide kogurahvastik (kaal [20] %);
- d) äärepoolseimate piirkondade kogurahvastik (kaal [3,7] %).

Piiriülese koostöö komponendi osakaal vastab kriteeriumide a ja b kaalude summale.

Riikidevahelise koostöö komponendi osakaal vastab kriteeriumi c kaalule. Äärepoolseimate piirkondade koostöö osakaal vastab kriteeriumi d kaalule.

Meetod, mida kohaldatakse täiendava toetuse eraldamiseks ELi toimimise lepingu artiklis 349 määratletud äärepoolseimatele piirkondadele ja NUTS 2. tasandi piirkondadele, mis täidavad 1994. aasta ühinemisakti protokoll nr 6 artiklis 2 sätestatud kriteeriume

51. Äärepoolseimatele NUTS 2. tasandi piirkondadele ja hõredalt asustatud põhjapoolsetele NUTS 2. tasandi piirkondadele on ette nähtud täiendav eritoetus, mis vastab abi osakaalule [30] eurot elaniku kohta aastas. See eraldi jaotatakse piirkonna ja liikmesriigi kohta proportsionaalselt nende piirkondade kogurahvastikuga.

Majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust toetavatest fondidest tehtavate ülekannete miinimum- ja maksimummäär (ülemmäärad ja turvavõrgud)

52. Selleks et soodustada ühtekuuluvusvahendite asjakohast koondamist vähim arenenud piirkondadesse ja liikmesriikidesse ning erinevuste vähendamist elaniku kohta antava keskmise abi osakaalus, määratakse igale liikmesriigile fondidest ülekantavate summade maksimummäär (ülemmäär) protsendina liikmesriigi SKPst ning need protsendimäärad on järgmised:
- a) liikmesriikidele, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites) ajavahemikul 2015–2017 moodustab EL 27 keskmisest vähem kui [60]%, [2,3]% nende SKPst;
 - b) liikmesriikidele, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites) ajavahemikul 2015–2017 moodustab EL 27 keskmisest [60]% või üle selle, kuid vähem kui [65]%, [2,0]% nende SKPst;
 - c) liikmesriikidele, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites) ajavahemikul 2015–2017 moodustab EL 27 keskmisest [65]% või üle selle, kuid vähem kui [70]%, [1,55]% nende SKPst;
 - d) liikmesriikidele, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites) ajavahemikul 2015–2017 moodustab EL 27 keskmisest [70]% või üle selle: [1,50]% nende SKPst.

Ülemmäärasid kohaldatakse aastapõhiselt Euroopa Komisjoni SKP prognooside suhtes ning, kui see on kohaldatav, vähendatakse nendega proportsionaalselt kõiki asjaomastele liikmesriikidele tehtavaid ülekandeid (välja arvatud ülekanded enam arenenud piirkondadele ja ülekanded Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames), selleks et saavutada ülekannete maksimummäär.

53. Punktis kirjeldatud eeskirjade alusel ei tohi ühelegi liikmesriigile määrata eraldist, mis on suurem kui [107]% liikmesriigi programmiperioodi 2014–2020 tegelikust määrast. Kohandamist kohaldatakse proportsionaalselt kõikide asjaomasele liikmesriigile tehtavate ülekannete suhtes (välja arvatud ülekanded Euroopa territoriaalse arengu eesmärgi raames), et saavutada ülekannete maksimummäär.

54. Lähendamisalaste jõupingutuste tugevdamiseks ning sujuva ja järkjärgulise ülemineku tagamiseks on liikmesriigile fondidest tehtava kogueraldise miinimummäär [73]% aastate 2014–2020 kogueraldisest kõnealusele liikmesriigile. Selle nõude täitmiseks tehtavaid kohandusi kohaldatakse proportsionaalselt fondidest tehtavatele eraldistele, välja arvatud Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames tehtavad eraldised.
55. Fondide maksimaalne kogueraldis liikmesriigile, mille kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites) on vähemalt [120]% 27-liikmelise ELi keskmisest, vastab [92]%-le aastate 2014–2020 kogueraldisest kõnealusele liikmesriigile. Selle nõude täitmiseks tehtavaid kohandusi kohaldatakse proportsionaalselt fondidest tehtavatele eraldistele, välja arvatud Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames tehtavad eraldised.

Lisasätted eraldiste kohta

56. Kõikide piirkondade puhul, mis olid programmitöö perioodil 2014–2020 liigitatud vähem arenenud piirkondadeks, kuid mille SKP elaniku kohta on üle 75% EL 27 keskmisest, võrdub tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames neile igal aastal eraldatava toetuse miinimumtase [60]%ga neile tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi alusel ette nähtud varasemast keskmisest soovituslikust aastaeraldisest, mille komisjon arvutas välja mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames.
57. Ükski üleminekupiirkond ei saa vähem, kui ta oleks saanud siis, kui ta oleks olnud enam arenenud piirkond.
58. Kokku [100] miljonit eurot eraldatakse programmile „PEACE PLUS“ rahu ja leppimise toetamiseks ning põhja-lõuna piiriülese koostöö jätkamiseks.

Kaasrahastamismäärad

59. Kaasrahastamise määr tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi puhul ei ole suurem kui:
- a) 70% vähem arenenud piirkondadele;
 - b) [60]% üleminekupiirkondadele, mis programmitöö perioodil 2014–2020 liigitati vähem arenenud piirkondadeks;

- c) 55% üleminekupiirkondadele;
- d) 40% enam arenenud piirkondadele.

Äärepoolseimate piirkondade kaasrahastamise määr ei ole suurem kui 70%.

Ühtekuuluvusfondi kaasrahastamise määr ei ole suurem kui 70%.

Suuremaid kaasrahastamise määrasid võidakse kohaldada ESF+ raames innovaatilisi meetmeid toetavate prioriteetide puhul ning enim puudust kannatavate isikute toetamiseks.

Interregi programmide kaasrahastamise määr ei ole suurem kui 70%.

Suuremaid kaasrahastamise määrasid võidakse kohaldada Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) raames rakendatavate liiduvälise piiriülese koostöö programmide puhul.

Komisjoni algatusel või tema nimel rakendatavaid tehnilise abi meetmeid võib rahastada 100% ulatuses.

Usaldusväärse majandusjuhtimisega seotud meetmed

- 60. Mehhanismid, millega tagatakse seos liidu rahastamispoliitika ja liidu majanduse juhtimise vahel, tuleks säilitada, võimaldades komisjonil nõuda asjakohaste programmide läbivaatamist või muutmist, et toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist või maksimeerida fondide mõju majanduskasvule ja konkurentsivõimele, või teha nõukogule juhul, kui liikmesriik ei võta majanduse juhtimise protsessis tulemuslikke meetmeid, ettepanek peatada kõik selle liikmesriigi ühele või mitmele programmile ettenähtud kulukohustused või maksed või osa nendest.

Eelrahastamise määrad

- 61. Komisjon teeb eelmaksed fondidest eraldatava kogutoetuse alusel, mis on sätestatud otsuses, millega programm heaks kiidetakse. Igale fondile tehakse eelmaksed aastaste osamaksetena lähtuvalt rahaliste vahendite olemasolust järgmiselt:
 - a) 2021: 0,5%;
 - b) 2022: 0,5%;
 - c) 2023: 0,5%;
 - d) 2024: 0,5%;
 - e) 2025: 0,5%;
 - f) 2026: 0,5%.

Eelmaksed Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) jaoks tehakse aastaste osamaksetena lähtuvalt rahaliste vahendite olemasolust järgmiselt:

- a) 2021: 1%;
- b) 2022: 1%;
- c) 2023: 3%;
- d) 2024: 3%;
- e) 2025: 3%;
- f) 2026: 3%.

Varjupaiga- ja Rändefondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi jaoks sätestatakse konkreetne eelrahastamise määr.

Kulukohustustest vabastamise eeskirjad

62. Kulukohustustest vabastatakse kõik programmi summad, mida ei ole kasutatud eelmakseteks või mille kohta ei ole esitatud maksetaotlust aastate 2022–2026 eelarveliste kulukohustuste täitmise aastale järgneva teise kalendriaasta 31. detsembriks. Maksetaotluses sisalduvad summad peavad samuti täitma rahastamistingimusi, et vältida kulukohustustest vabastamist. Sujuva ülemineku tagamiseks lisatakse 25% 2021. aasta eelarvelistest kulukohustustest aastatel 2022–2025 igale eelarvelisele kulukohustusele, et arvutada summad, mis peavad kõnealuste aastate eelarveliste kulukohustuste puhul olema kindlaksmääratud tähtajaks hõlmatud eelmaksete või maksetaotlustega. Summa, mis tuleb katta eelmaksete või maksetaotlustega eelarvelise kulukohustuste jaoks ettenähtud tähtajaks 2022. aasta eelarvelise kulukohustuse puhul, on 70 % sellest kulukohustusest. 10% 2022. aasta eelarvelisest kulukohustusest lisatakse aastatel 2023–2025 igale eelarvelisele kulukohustusele, et arvutada kaetavad summad.
63. Selleks et võtta arvesse ELi-väliste osalejate osalemist liidu välisrahastamisvahendist toetatavate Interregi programmide rakendamises, vabastatakse kulukohustustest kõik summad, mida ei ole kasutatud eelmakseteks või mille kohta ei ole esitatud maksetaotlust aastate 2021–2026 eelarveliste kulukohustuste täitmise aastale järgneva kolmanda kalendriaasta 31. detsembriks.

ERFi toetuse valdkondlik keskendamine

64. Tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames rakendatavate programmide puhul keskendatakse iga liikmesriigi ERFi vahendite kogusumma kas riigi või piirkonna tasandil järgmiselt:
- a) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv on võrdne 100%-ga ELi keskmisest või ületab seda, või enam arenenud piirkonnad eraldavad vähemalt 85% oma ERFi vahendite kogusummast muude kui tehnilise abi prioriteetide raames arukama Euroopa ja rohelisema Euroopa eesmärgile ja vähemalt 30% rohelisema Euroopa eesmärgile;
 - b) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv on võrdne 75%-ga ELi keskmisest või ületab seda, kuid jääb alla 100%, või üleminekupiirkonnad eraldavad vähemalt 45% oma ERFi vahendite kogusummast muude kui tehnilise abi prioriteetide raames arukama Euroopa eesmärgile ja vähemalt 30% rohelisema Euroopa eesmärgile;
 - c) liikmesriigid, kelle kogurahvatulu suhtarv on alla 75% ELi keskmisest, või vähem arenenud piirkonnad eraldavad vähemalt 35% oma ERFi vahendite kogusummast muude kui tehnilise abi prioriteetide raames arukama Euroopa eesmärgile ja vähemalt 30% rohelisema Euroopa eesmärgile.

Liikmesriigid otsustavad programmitöö perioodi alguses, kas temaatilist keskendamist kohaldatakse riiklikul või piirkondlikul tasandil. Kui liikmesriik otsustab kohaldada temaatilist keskendamist piirkondlikul tasandil, määratakse kindlaks selle nõuded liikmesriigi kõigi samasse arengukategooriasse kuuluvate piirkondade jaoks.

Kui rohelisema Euroopa eesmärgi toetuseks eraldatud Ühtekuuluvusfondi vahendid moodustavad rohkem kui 50%, võib seda vahet võtta arvesse ERFi miinimumosade saavutamiseks.

Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab kogurahvatulu suhtarv liikmesriigi kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites ja arvutatuna liidu 2015.–2017. aasta arvandmete alusel) ja 27 liikmesriigi keskmise kogurahvatulu elaniku kohta (mõõdetuna ostujõu standardites) suhet samal võrdlusperioodil.

Toetus Küprose turgi kogukonnale

65. Käesolevast rubriigist rahastatakse ka toetust Küprose turgi kogukonnale.

Majandus- ja rahaliit

66. [Lähenemise ja konkurentsivõime eelarvelisest toetusvahendist toetatakse struktuurireforme ja avaliku sektori investeeringuid sidusa paketi abil. Euroala liikmesriigid annavad strateegilisi suuniseid tugevdatud euroala soovitusel kaudu. Seda eelarvelist toetusvahendit kohaldatakse kõigile euroala liikmesriikidele ning vabatahtlikkuse alusel osalevatele ERM II-ga ühinenud liikmesriikidele. Lähenemise ja konkurentsivõime eelarvelise toetusvahendi rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on [12 903] miljonit eurot. Sihtotstarbelisest välistulust võidakse kõnealusesse eelarvelisse toetusvahendisse teha täiendavaid vabatahtlikke panuseid, mida kasutatakse toetusvahendi eeskirjade alusel ja selle eesmärkide täitmiseks.
67. Lähenemise ja konkurentsivõime eelarvelise toetusvahendi raames tehakse igale rahastamiskõlblikule liikmesriigile kättesaadavaks maksimaalne rahaline toetus, mis arvutatakse vähemalt 80% vahendite puhul elanikkonna osakaalu ja ümberpööratud SKP väärtust elaniku kohta aluseks võttes, tagades samal ajal, et maksimaalne eraldis moodustab vähemalt 70% iga rahastamiskõlbliku liikmesriigi kogurahvatulu osakaalust euroala kogurahvatulus. Nimetatud eelarvelise toetusvahendi riiklik kaasrahastamise määr on 25%. Tõsise majandussurutise käes kannatavate liikmesriikide riiklikku kaasrahastamise määra vähendatakse 12,5%-le.]
68. [Lähenemise ja reformi rahastamisvahend tehakse kättesaadavaks liikmesriikidele, kelle rahaühik ei ole euro, kelle kogurahvatulu elaniku kohta on väiksem euroala keskmisest kogurahvatulust ning kes ei ole teatanud komisjonile oma kavatsusest osaleda lähenemise ja konkurentsivõime eelarvelises toetusvahendis [artikli 7b lõike 3] alusel. Lähenemise ja reformi rahastamisvahendi rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on [5511] miljonit eurot.
69. Lähenemise ja reformi rahastamisvahendi raames tehakse igale rahastamiskõlblikule liikmesriigile kättesaadavaks maksimaalne rahaline toetus, mis arvutatakse [elanikkonna osakaalu ja ümberpööratud SKP väärtust elaniku kohta] aluseks võttes. Nende liikmesriikide puhul, kes ei osale lähenemise ja konkurentsivõime eelarvelises toetusvahendis ega lähenemise ja reformi rahastamisvahendis, tuleks määrata kindlaks rahastamiskord, et käsitleda nende täielikku finantskohustust lähenemise ja konkurentsivõime eelarvelise toetusvahendi suhtes].

70. Tehnilise toetuse vahend parandab liikmesriikide haldussuutlikkust reformide väljatöötamisel, arendamisel ja elluviimisel. See tehakse kättesaadavaks kõikidele liikmesriikidele ning selle rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on [767] miljonit eurot.

Investeerimine inimestesse, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja väärtustesse

71. ESF+ annab ulatuslikku toetust noorte tööhõive, töötajate täiendus- ja ümberõppe, sotsiaalse kaasatuse ja vaesuse[, sealhulgas laste vaesuse] vähendamise jaoks, ühendades olemasolevad programmid: Euroopa Sotsiaalfond, noorte tööhõive algatus, Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks, tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm ja terviseprogramm. ESF+ rahastamispaketi kogusuurus ajavahemikul 2021–2027 on [87 300] miljonit eurot, millest:

- ☐ [1042] miljonit eurot ESF+ eelarve otsese ja kaudse täitmise haru jaoks;
- ☐ [86 300] miljonit eurot ESF+ eelarve jagatud täitmise haru jaoks tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi raames.

Eelarve jagatud täitmise haru jääb alamrubriiki koos ERFi ja Ühtekuuluvusfondiga.

72. Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest ESF+ vahenditest eraldab iga liikmesriik:
- a) vähemalt [25]% sotsiaalse kaasatuse konkreetsetele eesmärkidele, sealhulgas rändajate integreerimine;
 - b) vähemalt [2]% materiaalse puuduse vastu võitlemise konkreetsele eesmärgile;
 - c) vähemalt [10]% mittetöötavate ja mitteõppivate noortega (NEET-noored) tegelemiseks mõeldud sihipärastele meetmetele, juhul kui NEET-noorte osakaal on üle ELi keskmise.

73. Tuginedes olemasolevale programmile „Erasmus+“, pakub uus programm õppimis- ja liikuvusvõimalusi õpilastele, praktikantidele, noortele, tudengitele ja õpetajatele. Selles keskendutakse tugevalt vähemate võimalustega inimeste kaasamisele ning suurendatakse ülikoolide ning kutseharidus- ja kutseõppeasutuste riikidevahelisi koostöövõimalusi. Programmiga „Erasmus+“ jätkatakse koostöö toetamist spordi valdkonnas.
74. Käesolevast rubriigist rahastatakse ka Euroopa solidaarsuskorpust, programmi „Loov Euroopa“, samuti õigluse, õiguste ja väärtuste programmi ning programmi „Perikles IV“.

RUBRIIK 3 – LOODUSVARAD JA KESKKOND

75. Käesolevast rubriigist rahastamine keskendub lisaväärtuse andmisele ajakohastatud, kestliku põllumajandus-, merendus- ja kalanduspoliitika kaudu ning edendades kliimameetmeid ja keskkonna ja bioloogilise mitmekesisuse kaitset. Kliimaküsimuste süvalaiendamine eelarves ning keskkonnanäesmärkide parem integreerimine annab käesolevale rubriigile võtmerolli ambitsioonika eesmärgi täitmisel, milleks on suunata kliimaeesmärkide saavutamisele vähemalt 25% ELi kulutustest.
76. Käesoleva, põllumajandust ja merenduspoliitikat ning keskkonna- ja kliimameetmeid hõlmava rubriigi kulukohustuste assigneeringud ei ületa [346 582] miljonit eurot, millest [254 247] miljonit eraldatakse turuga seotud kulude ja otsetoetuste jaoks:

LOODUSVARAD JA KESKKOND						
(miljonit eurot, 2018. aasta hindades)						
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
X	X	X	X	X	X	X
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused						
X	X	X	X	X	X	X

Ühine põllumajanduspoliitika

77. Reformitud ja ajakohastatud ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) tagab juurdepääsu ohutule, kvaliteetsele, taskukohasele, toidaineterikkale ja mitmekesisele toidule. See toetab üleminekut majanduslikult, keskkonnaalaselt ja sotsiaalselt kestlikule ja turule orienteeritud põllumajandussektorile ning elujõuliste maapiirkondade väljakujunemist. ÜPP jätkab panustamist aluslepingutes sätestatud eesmärkide saavutamisse ning rahuldava elatustaseme võimaldamist põllumajanduses hõivatud rahvastikuosale. ÜPP pöörab ka täit tähelepanu loomade heaolu nõuetele. Arvesse tuleks võtta põllumajanduse sotsiaalset struktuuri ning erinevate põllumajanduspiirkondade struktuurilisi ja looduslikke erinevusi.
78. Uus rakendamismudel, mis koondab mõlemad sambad kokku ühe programmitöö vahendi alla, milleks on ÜPP strateegiakava, tagab ELi tasandil seatud ühiste eesmärkide täitmise. Uus mudel annab liikmesriikidele rohkem paindlikkust ning aitab kaasa lihtsustamisele. ÜPP eeldatavalt kliimameetmetele eraldatav kulude osa on 40%.
79. Ajavahemikul 2021–2027 on ühise põllumajanduspoliitika aluseks jätkuvalt kahest sambast koosnev struktuur:
- a) I samba (turumeetmed ja otsetoetused) raames makstakse põllumajandustootjatele otsetoetusi ja rahastatakse turumeetmeid. See aitab, eelkõige uute keskkonnaaspektide kaudu, saavutada suuremaid ühise põllumajanduspoliitika keskkonna- ja kliimaambitsioone. I samba meetmeid rahastatakse sarnaselt praeguse rahastamisperioodiga täielikult ELi eelarvest;
 - b) II samba (maaelu areng) raames pakutakse teatavaid avalikke kliima- ja keskkonnahüvesid, suurendatakse põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõimet ning edendatakse majandustegevuse mitmekesistamist ning elu- ja töö kvaliteeti maapiirkondades, sealhulgas konkreetsete piirangutega piirkondades. II samba meetmeid kaasrahastavad liikmesriigid.

I sammas

Liikmesriikidevaheline ühtlustamine

80. Otsetoetuste liikmesriikidevaheline ühtlustamine jätkub. Kõik liikmesriigid, kus otsetoetuste tase hektari kohta on alla 90% ELi keskmisest, vähendavad vahet oma praeguse keskmise otsetoetuste taseme ja 90% ELi keskmise otsetoetuste taseme vahel 50% võrra kuues võrdses osas alates 2022. aastast. Seda ühtlustamist rahastavad proportsionaalselt kõik liikmesriigid. [Kõikidele liikmesriikidele tagatakse otsetoetuste taseme [X] eurot/ha saavutamine 2027. aastaks, tuginedes 2016. aasta potentsiaalselt toetuskõlblikule alale, enne muudatusi, mis tulenevad kahe ÜPP samba vahel ülekantud summast].

Otsetoetuste ülempiir suurtele põllumajandustootjatele

81. Suurtele toetusesaajatele makstavatele otsetoetustele kehtestatakse ülempiir [100 000] eurot. Seda kohaldatakse üksnes jätkusuutlikkuseks antava põhilise sissetulekutoetuse suhtes. Ülempiiri kohaldades võivad liikmesriigid vabatahtlikkuse alusel jätkusuutlikkuseks antava põhilise sissetulekutoetuse summast toetusesaaja kohta maha arvata kõik tööjõukulud.

Põllumajandusreserv ja finantsdistsipliin

82. Reserv, mille eesmärk on anda põllumajandussektorile toetust turukorralduseks või turu stabiliseerimiseks või põllumajandustoodangu tootmist või turustamist mõjutavate kriiside korral (edaspidi „põllumajandusreserv“), määratakse kindlaks Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) raames iga aasta alguses. Põllumajandusreservi summa on [450] miljonit eurot jooksevhindades ajavahemiku 2021–2027 iga aasta alguses. Põllumajanduse kriisireservist eelarveaastal 2020 kasutamata jäänud summad kantakse üle eelarveaastasse 2021 põllumajandusreservi loomiseks (täpsed aastad tuleb sünkroniseerida ÜPP üleminekuperioodiga). Põllumajandusreservi kulukohustustega sidumata assigneeringud kantakse üle põllumajandusreservi rahastamiseks. Reservi kasutamise korral täiendatakse seda uuesti, kasutades EAGFi olemasolevat tulu, EAGFi vaheülemmäära raames olemasolevaid varusid või viimase võimalusena finantsdistsipliini mehhanismi.

83. Edaspidi kohaldatakse finantsdistiipliini mehhanismi EAGFi vaheülemmäärast kinnipidamise tagamiseks.

Sammastevaheline paindlikkus

84. Liikmesriigid võivad otsustada teha täiendava toetusena kättesaadavaks:
- ☐ EAFRDst eelarveaastatel 2022–2027 rahastatavate maaelu arengu programmide raames võetavate meetmete jaoks kuni 15% oma iga-aastastest riiklikest ülemmääradest, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (millega kehtestatakse eeskirjad strateegiakavade toetamiseks) IV lisas ja millest on maha arvatud nimetatud määruse VI lisas aastateks 2021–2026 ette nähtud puuvillatoetuse eraldised. Selle tulemusel ei saa vastavat summat enam kasutada otsetoetuste andmiseks. Künnist võib suurendada 15 protsendipunkti võrra, tingimusel et liikmesriigid kasutavad vastavat suurenemist EAFRD rahastatud sekkumistes konkreetsete keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks, ning 2 protsendipunkti võrra, tingimusel et liikmesriigid kasutavad vastavat suurenemist EAFRD rahastatud sekkumistes noorte põllumajandustootjate toetamiseks;
 - ☐ kuni 15% eelarveaastateks 2022–2027 liikmesriigile ette nähtud EAFRD eraldistest liikmesriigile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (millega kehtestatakse eeskirjad strateegiakavade toetamiseks) IV lisas kalendriaastateks 2021–2026 otsetoetuste jaoks ette nähtud eraldisteks. Selle tulemusel ei saa vastavat summat enam kasutada maaelu arengu toetuse jaoks.

II sammas

Maaelu arengu toetuse jaotamine

85. EAFRD eraldised aastateks 2021–2027 on [80 037] miljonit eurot, millest 0,25% kasutatakse komisjoni tehnilise abi jaoks.

Maaelu arengu eelrahastamine

86. Esialgse eelrahastamise summa tasutakse osamaksetena järgmiselt:

- a. aastal 2021*: 1% kogu ÜPP strateegiakava kestuse ajaks EAFRDst eraldatava toetuse summast;
- b. aastal 2022*: 1% kogu ÜPP strateegiakava kestuse ajaks EAFRDst eraldatava toetuse summast;
- c. aastal 2023*: 1% kogu ÜPP strateegiakava kestuse ajaks EAFRDst eraldatava toetuse summast.

* (Täpsed aastad tuleb sünkroniseerida ÜPP üleminekuperioodiga).

Maaelu arengu toetuse kaasrahastamismäärad

87. ÜPP strateegiakavades kehtestatav EAFRD osaluse maksimummäär on:

- a. 70% rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest äärepoolseimates piirkondades ja Egeuse mere väikesaartel määruse (EL) nr 229/2013 tähenduses;
- b. 70% rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest vähem arenenud piirkondades;
- c. 55% rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest üleminekupiirkondades;
- d. 65% rahastamiskõlblikest kuludest looduslikest või muudest piirkondlikest piirangutest tulenevateks makseteks;
- e. 43% rahastamiskõlblikest avaliku sektori kuludest muudes piirkondades.

EAFRD osaluse miinimummäär on 20%. Suuremat, 80% kaasrahastamise määra kohaldatakse keskkonna-, kliima- ja muude juhtimisalaste kohustuste suhtes; teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite suhtes; vähetootlike investeeringute suhtes; Euroopa innovatsioonipartnerluse ja programmi LEADER jaoks ette nähtud toetuse suhtes. 100% kaasrahastamise määra kohaldatakse EAFRDsse ülekantud rahaliste vahendite suhtes.

Kulukohustustest vabastamise eeskirjad

88. Komisjon vabastab automaatselt kohustusest kõik ÜPP strateegiakava raames maaelu arengu sekkumisteks mõeldud eelarveliste kulukohustuste osad, mida ei ole kasutatud eel- või vahemaksete tegemiseks seoses kantud kuludega eelarveliste kulukohustuste aastale järgneva teise aasta 31. detsembriks.

o

o o

89. Käesolevast rubriigist rahastamisega toetatakse ka Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi, suunates rahalisi vahendeid ühisesse kalanduspoliitikasse (ÜKP), liidu merenduspoliitikasse ning liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmisse ookeanide majandamisel, eelkõige kestliku arengu tegevuskava 2030 kontekstis. Seega toetatakse käesoleva rubriigi raames kestlikku kalandust ja vesiviljelust ning mere bioloogiliste ressursside kaitsmist, aga ka sellest sõltuvaid kohalikke kogukondi.
90. Sellest rubriigist toetatakse samuti keskkonna- ja kliimameetmete programmi LIFE, mis annab täiendavat toetust bioloogilise mitmekesisuse, sealhulgas Natura 2000 säilitamisele ning liidu ümberkujundamisele puhtaks, ringluspõhiseks, energiatõhusaks, vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimeliseks ühiskonnaks.

RUBRIIK 4 – RÄNNE JA PIIRIHALDUS

91. Sellest rubriigist rahastatakse meetmeid, mis on seotud välispiiride haldamise, rände ja varjupaigaga, aidates seeläbi kaasa Bratislava ja Rooma tegevuskava täitmisele.

Koordineeritud tegevus ELi tasandil annab märkimisväärset ELi lisaväärtust, sest tõhus välispiirikontroll on tõhusama rändehalduse ja kõrgel tasemel sisejulgeoleku tagamise eeldus, kaitstes samal ajal isikute ja kaupade vaba liikumist liidus. Sellest rubriigist rahastatavad programmid aitavad Euroopa Liidul ja selle liikmesriikidel tõhusalt rakendada rände suhtes võetavat terviklikku lähenemisviisi.

92. Käesoleva rubriigi kulukohustuste assigneeringud ei ületa [23 389] miljonit eurot:

RÄNNE JA PIIRIHALDUS						
(miljonit eurot, 2018. aasta hindades)						
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
X	X	X	X	X	X	X

Ränne

93. Varjupaiga- ja Rändefond toetab liikmesriikide tööd varjupaigataotlejate vastuvõtmisel ja integratsioonimeetmete võtmisel. Fond toetab ka ühise varjupaiga- ja rändepoliitika väljatöötamist ning hõlbustab rände välismõõtme tõhusat haldamist, sealhulgas tagasisaatmist ning tugevdatud koostööd kolmandate riikidega. Tagatakse koostoime sotsiaal-majanduslikku integratsiooni toetava ühtekuuluvuspoliitikaga, samuti välismõõdet, sealhulgas rände algpõhjuseid käsitleva välispoliitikaga, ning koostoime tagamiseks tehakse rändehalduse ja julgeoleku vallas koostööd kolmandate riikidega.

94. Varjupaiga- ja Rändefondile ajavahemikuks 2021–2027 eraldatavad vahendid moodustavad [9205] miljonit eurot ja neid kasutatakse järgmiselt:

- a) [5523] miljonit eurot eraldatakse riiklikele programmidele, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames;
- b) [3682] miljonit eurot eraldatakse temaatilisele rahastamisvahendile.

Temaatiline rahastamisvahend hõlmab märkimisväärset sihtotstarbelist komponenti kohandatud meetmete jaoks, mis on mõeldud rände välismõõtmekäsitluseks.

Liikmesriikidele vahendite eraldamisel võetakse aluseks objektiivsed kriteeriumid, mis on seotud varjupaiga, seadusliku rände ja integratsiooniga ning ebaseadusliku rände vastu võitlemisega, sealhulgas tagasisaatmisega, ning neid vahendeid ajakohastatakse 2024. aastal viimaste kättesaadavate statistiliste andmete põhjal ja ajakohastatud summad hakkavad kehtima alates 2025. aastast.

Piirihaldus

95. Integreeritud piirihalduse fondist toetatakse ühist vastutust tagada välispiiride kindlustamine, kaitses samal ajal isikute vaba liikumist liidus, ning hõlbustatakse seaduslikku kaubandust, aidates kaasa turvalise ja tõhusa tolliliidu tagamisele. Tagatakse koostoime välispoliitika vahenditega, et kolmandate riikidega tehtava koostöö kaudu aidata kaasa piirikaitsele ja rände välismõõtmekäsitlusele.

96. Integreeritud piirihalduse fondile ajavahemikuks 2021–2027 eraldatavad vahendid moodustavad [5505] miljonit eurot ja neid kasutatakse järgmiselt:

- a) [893] miljonit eurot eraldatakse tollikontrolli seadmete rahastamisvahendile;
- b) [4612] miljonit eurot eraldatakse piirihalduse ja viisade rahastamisvahendile, millest:
 - ☐ [3228] miljonit eurot eraldatakse riiklikele programmidele, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames, sellest omakorda [139] miljonit eurot transiidi eriskeemile;
 - ☐ [1384] miljonit eurot eraldatakse temaatilisele rahastamisvahendile.

Temaatiline rahastamisvahend hõlmab märkimisväärsel sihtotstarbelist komponenti kohandatud meetmete jaoks, mis on mõeldud rände välismõõtmekäsitlemiseks.

Liikmesriikidele vahendite eraldamisel vastavalt punktidele b võetakse aluseks objektiivsed kriteeriumid, mis on seotud väliste maismaapiiride, väliste merepiiride, lennujaamade ja konsulaaresindustega, ning neid vahendeid ajakohastatakse 2024. aastal kõnealuseid kriteeriume käsitlevate viimaste kättesaadavate statistiliste andmete põhjal ja ajakohastatud summad hakkavad kehtima alates 2025. aastast.

97. Neid meetmeid täiendatakse Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tugevdamisega ning rahastamispakett moodustab kokku [6148] miljonit eurot.

RUBRIIK 5 – JULGEOLEK JA KAITSE

98. Sellesse rubriiki kuuluvad meetmed hõlmavad programme, mis on suunatud julgeolekule ja kaitsele ja kus liidu tasandil tehtav koostöö pakub suurt lisaväärtust, võttes arvesse muutunud geopoliitilist olukorda ja ELi uusi poliitilisi prioriteete. See hõlmab meetmeid, mis on seotud sisejulgeolekuga, kriisidele reageerimisega ja tuumarajatiste dekomisjoneerimisega, samuti kaitsevaldkonna meetmeid.
99. Käesoleva rubriigi kulukohustuste tase ei ületa [14 691] miljonit eurot:

RUBRIIK 5 – JULGEOLEK JA KAITSE						
(miljonit eurot, 2018. aasta hindades)						
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
X	X	X	X	X	X	X

Julgeolek

100. Sellest rubriigist antava rahastusega toetatakse Sisejulgeolekufondi, mis aitab tagada kõrgel tasemel julgeoleku liidus, eelkõige tõkestades terrorismi ja radikaliseerumist, rasket ja organiseeritud kuritegevust ning küberkuritegevust ja võideldes nende vastu ning abistades ja kaitstes kuriteoohvreid. Sellest rahastatakse ka meetmeid, mis on ette nähtud rände välismõõtmehaldamiseks seoses ebaseadusliku rände ja inimkaubanduse vastu võitlemisega.
101. Sisejulgeolekufondile ajavahemikuks 2021–2027 eraldatavad vahendid moodustavad [1705] miljonit eurot ja neid kasutatakse järgmiselt:
- a) [1194] miljonit eurot eraldatakse riiklikele programmidele, mida rakendatakse eelarve jagatud täitmise raames;
 - b) [511] miljonit eurot eraldatakse temaatilisele rahastamisvahendile.

Temaatiline rahastamisvahend hõlmab märkimisväärsed sihtotstarbelist komponenti kohandatud meetmete jaoks, mis on mõeldud rände välismõõdme käsitlemiseks.

102. Euroopas tuumaohutuse toetamiseks antakse eritoetust järgmiste tuumaelektrijaamade dekomisjoneerimiseks:

- [490] miljonit eurot Ignalina tuumaelektrijaamale Leedus aastateks 2021–2027;
- [50] miljonit eurot Bohunice tuumaelektrijaamale Slovakkias aastateks 2021–2025, kusjuures ELi kaasrahastamise maksimummäär on 50%;
- [57] miljonit eurot Kozloduy tuumaelektrijaamale Bulgaarias aastateks 2021–2027, kusjuures ELi kaasrahastamise maksimummäär on 50%.

Peale selle eraldatakse [448] miljonit eurot ELi enda rajatiste dekomisjoneerimiseks.

Kaitse

103. See rubriik hõlmab ka [6014] miljoni euro suurust rahalist toetust Euroopa Kaitsefondile, eesmärgiga edendada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõimet, tõhusust ja innovatsioonisuutlikkust, toetades koostöömeetmeid ja piiriülest koostööd kogu liidus kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogiate tööstustsükli igas etapis. Programmi ülesehitus tagab, et selles saavad osaleda igas suuruses kaitsetööstusettevõtted, sealhulgas VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad, kogu liidust, tugevdades ja parandades seeläbi kaitsevaldkonna tarne- ja väärtusahelaid. See toetab Euroopa Liidu strateegilist sõltumatust ning suutlikkust teha koostööd strateegiliste partneritega ja toetada projekte, mis on kooskõlas kaitsevõime prioriteetidega, milles liikmesriigid on ühiselt kokku leppinud, sealhulgas ühise välis- ja julgeolekupoliitika raamistikus ja eelkõige võimearendusplaani kontekstis.
104. Euroopa ühendamise rahastule antakse rahalist toetust summas [2500] miljonit eurot, et kohandada TEN-T võrke sõjalise liikuvuse vajadustele.

RUBRIIK 6 – NAABRUS JA MAAILM

105. Sellest rubriigist rahastatakse liidu välistegevust ja liiduga ühinemiseks valmistuvatele riikidele antavat abi. Välis- ja sisepoliitika parem koordineerimine tagab kestliku arengu tegevuskava 2030, Pariisi kliimakokkuleppe, ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia, Euroopa arengukonsensuse, Euroopa naabruspoliitika ning rände välismõõdme, sealhulgas ELi ja kolmandate riikide rändealase partnerlusraamistiku nõuetekohase rakendamise. Ajakohastatud välispoliitika näitab ELi lisaväärtust, suurendades tegevuse tulemuslikkust ja nähtavust ning andes liidule paremad vahendid oma eesmärkide täitmiseks ja väärtuste edendamiseks kogu maailmas tihedas koostöös liikmesriikidega.
106. Sahara-taguse Aafrika, Kariibi mere piirkonna ja Vaikse ookeani piirkonnaga seotud kulutused, mida rahastatakse praegu kehtivast Euroopa Arengufondist, lisatakse käesolevasse rubriiki.
107. Käesoleva rubriigi kulukohustuste assigneeringud ei ületa [103 217] miljonit eurot:

NAABRUS JA MAAILM						
(miljonit eurot, 2018. aasta hindades)						
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
X	X	X	X	X	X	X

Välistegevus

108. ELi väliskoostöö sidususe, läbipaistvuse, paindlikkuse ja tulemuslikkuse suurendamiseks liidetakse enamik olemasolevaid vahendeid naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendiga ning rahastamispakett moodustab kokku [75 492] miljonit eurot, millest:
- i) geograafilistele programmidele: [57 374] miljonit eurot, millest vähemalt [18 360] miljonit eurot naabruspoliitikale, säilitades samal ajal asjakohase geograafilise tasakaalu, ja vähemalt [26 966] miljonit eurot Sahara-tagusele Aafrikale;
 - ii) [6039] miljonit eurot teemaprogrammide jaoks;
 - iii) [3020] miljonit eurot kiirreageerimismeetmetele;
 - iv) [9059] miljonit eurot uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservile, et käsitleda ettenägematuid asjaolusid, uusi vajadusi või esilekerkivaid probleeme, nagu kriisid ja kriisijärgsed olukorrad või rändesurve, või edendada uusi liidu juhitavaid või rahvusvahelisi algatusi ja prioriteete.
109. [Selle rahastamisvahendi kasutamata kulukohustuste ja maksete assigneeringud võib kanda üle järgmisse eelarveaastasse. Vabastatud assigneeringuid ei tehta uuesti kättesaadavaks.]
110. Humanitaarabi rahastamisvahendile, mis annab ELi abi inimeste päästmiseks ja hoidmiseks, inimkannatuste vältimiseks, loodusõnnetustes või inimtegevusest põhjustatud kriisides kannatada saanud elanikkondade kaitsmiseks, eraldatavad rahalised vahendid moodustavad [9760] miljonit eurot.
111. Välistegevuse alt rahastatakse ka [2819] miljoni euro suurust rahalist toetust ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ülemeremaade ja -territooriumide, sealhulgas Gröönimaa jaoks.

Ühinemiseelne abi

112. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendile, millest toetatakse abisaajaid ühinemiskriteeriumide täitmisel, eraldatakse [11 365] miljonit eurot.

Euroopa rahutagamisrahastu

113. Euroopa rahutagamisrahastu luuakse eelarvevälise rahastamisvahendina, et rahastada julgeoleku ja kaitse valdkonna meetmeid, mida nõukogu võib otsustada võtta, ning sellega asendatakse praegune Aafrika rahutagamisrahastu ja Athena mehhanism. Rahastule ette nähtud rahaline ülemmäär ajavahemikul 2021–2027 on [4500] miljonit eurot ja seda rahastatakse kui eelarvevälist rida väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku liikmesriikide osamaksetest, mis arvutatakse kogurahvatulul põhineva jaotamispõhimõtte alusel.

RUBRIIK 7 – EUROOPA AVALIK HALDUS

114. Kõrgel professionaalsel tasemel Euroopa avalikul haldusel, mille töötajad on tööle võetud võimalikult laialt geograafiliselt alalt, on ülioluline roll liidu toetamisel, aitamaks liidul saavutada oma prioriteete ning rakendada poliitikat ja programme, mis on Euroopa ühistes huvides. Samas, tuletades meelde eelmisi ja käimasolevaid reforme, ootavad Euroopa kodanikud kõigilt avaliku halduse asutustelt ja nende töötajatelt võimalikult tõhusat tööd. Tulevase 27 liikmesriigist koosneva liidu kontekstis on vaja neid reforme jätkuvalt tugevdada ning Euroopa avaliku halduse tõhusust ja tulemuslikkust pidevalt parandada.
115. Käesoleva rubriigi kulukohustuste assigneeringud, mis koosnevad institutsioonide ja Euroopa koolide halduskuludest ning pensionidest, ei ületa [73 602] miljonit eurot:

EUROOPA AVALIK HALDUS						
(miljonit eurot, 2018. aasta hindades)						
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
X	X	X	X	X	X	X
millest: institutsioonide halduskulud						
X	X	X	X	X	X	X

Ülemmäärad kehtestatakse viisil, mis võimaldab vältida ülemääraseid varusid ning kajastada oodatavaid töötasude kohandamisi, edutamisi, pensionikulusid ja muid asjakohaseid eeldusi.

116. Programmi toetuskulud peaksid vastavalt praegusele ja varasemale tavale olema jätkuvalt seotud tegevuskuludega asjaomase programmi rahastamispaketi või poliitikavaldkonna raames. Läbipaistvuse ja kontrolli suurendamiseks tuleks haldustoetuskulusid ja programmi toetuskulusid kõigi rubriikide puhul korrapäraselt ja põhjalikult jälgida ja nende kohta tuleks korrapäraselt ja põhjalikult aru anda. Tulevase 27 liikmesriigist koosneva liidu kontekstis peaksid kõik ELi institutsioonid rakendama terviklikku ja sihipärast lähenemisviisi töötajate arvu suhtes.
117. Kõik ELi institutsioonid, organid ja asutused ning nende administratsioonid peaksid regulaarselt läbi vaatama personalivajadused, mis tagab personali optimeerimise [praegusel tasemel], ning nad peaksid jätkuvalt püüdma saavutada efektiivsuse kasvu töötasudega mitteseotud kulude puhul, sealhulgas tõhustades institutsioonidevahelist koostööd, näiteks IT, hangete ja hoonete valdkonnas, ja külmutades töötasudega mitteseotud kulud.
118. Tunnistades, et personalieeskirjade 2013. aasta reformipakett sisaldab selgeid ja üksikasjalikke sätteid, tuleb personalieeskirjade igasugusel võimalikul edasisel muutmisel võtta aluseks praegust reformi käsitlevad aruanded ja vajalikud hindamised. Komisjonil palutakse oma hindamises ja võimalikes edasistes ettepanekutes käsitleda selliseid küsimusi nagu edutamine, toetuste suurus ja maksmise periood, maksusüsteemi piisavus, solidaarsusmaks ning pensionisüsteemi jätkusuutlikkus.
119. Kontrolli edendamiseks ja halduskulutuste haldamiseks võiks võrdlusalusena kasutada efektiivsuse kasvu ja efektiivsuse tõstmise meetmeid, mida kohaldatakse võrreldavates administratsioonides.

o

o o

Paindlikkus: temaatilised erirahastamisvahendid

120. Teatavat paindlikkust võimaldatakse ka sihtotstarbeliste temaatiliste erirahastamisvahendite kaudu, millega antakse täiendavad rahalised vahendid konkreetsetele ettenägematutele sündmustele reageerimiseks; nende rahastamisvahendite olemust arvestades kasutatakse neid ainult vajaduse korral ning seepärast tuleks määrata kindlaks nende kasutuselevõtmise selged kriteeriumid. Pidades silmas ELi kulutuste konsolideerimise ja ratsionaliseerimise üldist eesmärki, tuleks vältida nii kõnealuste rahastamisvahendite vahelist kui ka nende ja rahastamisprogrammide vahelist dubleerimist ning uurida võimalusi koostoime suurendamiseks. Keerukaid eeskirju, mis käsitlevad summade ümberjaotamist rahastamisvahendite vahel ja kasutamata summade ülekandmist järgmistesse aastatesse, tuleks lihtsustada ja ühtlustada.
121. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, mis on solidaarsuse ja hädaolukordade leevendamise vahend, mis pakub ühekordset abi globaliseerumisega seotud restruktureerimiste käigus, sealhulgas automatiseerimise ja digiteerimise tõttu, töö kaotanud töötajate toetamiseks, ei tohi ületada iga-aastast maksimaalset summat, milleks on [186] miljonit eurot (2018. aasta hindades). [Summad võetakse kasutusele väljaspool mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste [ja maksete] assigneeringute ülemmäärasid.]
122. Uus solidaarsus- ja hädaabireserv peaks asendama praeguse Euroopa Liidu Solidaarsusfondi (EUSF) ja praeguse hädaabireservi. Seda võib kasutada, et reageerida suurtest loodusõnnetustest tulenevatele hädaolukordadele liikmesriikides ja läbirääkijariikides EUSFi raames ning kiirreageerimiseks ELis või kolmandates riikides pärast ettenägematuid sündmusi tekkinud konkreetsetele hädaabivajadustele, eelkõige hädaolukorras reageerimiseks ja humanitaarkriiside korral. Selle kasutamiseks tuleks kindlaks määrata selged kriteeriumid ja kord.
- Reservi jaoks on igal aastal ette nähtud [920] miljonit eurot (2018. aasta hindades). Selle kasutuselevõtmist võimaldavate ülekannete kohta teevad otsuse Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni ettepanekul. Reserv kantakse liidu üldeelarvesse määratlemata otstarbega assigneeringuna. Aastast summat võib kasutada kuni aastani $n+1$. Kõigepealt võetakse kasutusele [eelmisest] aastast tulenev summa.
- [Summad võetakse kasutusele väljaspool mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste [ja maksete] assigneeringute ülemmäärasid.]

Iga aasta 1. oktoobriks peab aasta lõpuni tekkivate vajaduste rahuldamiseks jääma kasutada vähemalt veerand aastaks n ettenähtud summast. Alates 1. oktoobrist võib kättesaadava summa ülejäänud osa aasta lõpuni tekkivate vajaduste rahuldamiseks sise- või välisoperatsioonide jaoks kasutusele võtta.

Paindlikkus: mittetemaatilised erirahastamisvahendid

123. Kulukohustuste koguvaru, maksete koguvaru ja ettenägematute kulude varu asendatakse ühtse varuinstrumendiga. Selle rahastamisvahendiga on võimalik kasutada kulukohustusi ja/või makseid, kasutades järgmisi vahendeid:

- kõigepealt mitmeaastase finantsraamistiku ühe või mitme rubriigi varusid, mis on jäänud kasutamata mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade raames eelmistest eelarveaastatest alates aastast 2021 ning mis tuleb teha kättesaadavaks aastatel 2022–2027 ja täielikult tasaarvestada vastavate eelmiste aastate varudega;
- üksnes siis, kui esimese taande alusel kättesaadavatest summadest (kui neid on) ei piisa, siis lisasummat, mis tuleb täielikult tasaarvestada jooksva eelarveaasta või tulevaste eelarveaastate varudega. Selliselt tasaarvestatud summasid ei võeta enam kasutusele mitmeaastase finantsraamistiku kontekstis.

Summad (välja arvatud esimeses taandes osutatud maksete varud) võib võtta kasutusele seoses paranduseelarve või aastaeelarvega väljaspool vastavaid aastaseid ülemmäärasid, et võimaldada konkreetsete ettenägematute kulude rahastamist, mida ei saa rahastada olemasolevate ülemmäärade piires. Esimeses taandes osutatud maksete varude puhul korrigeerib komisjon osana finantsraamistiku iga-aastasest tehnilisest kohandamisest aastate 2022–2027 maksete ülemmäära ülespoole summa võrra, mis võrdub sooritatud maksete ja mitmeaastase finantsraamistiku aasta n–1 maksete ülemmäära vahega.

Selle rahastamisvahendi jaoks aastaks eraldatav kogusumma seoses parandus- või aastaeelarvega ei ületa kulukohustuste puhul [0,04]% ELi kogurahvatulust ja maksete puhul [0,03]% ELi kogurahvatulust ning see peab olema vastavuses omavahendite ülemmääraga.

Lisaks ei ületa maksete ülemmäära aastane ülespoole korrigeerimine aastatel 2025–2027 järgmisi summasid (2018. aasta hindades) võrreldes asjaomaste aastate esialgse maksete ülemmääraga:

2025 – [8000] miljonit eurot

2026 – [13 000] miljonit eurot

2027 – [15 000] miljonit eurot

[Selleks et hoida ära kõigi tulevaste varude ammendumine ühtse varuinstrumendi kasutuselevõtmise tõttu, ei tohi kuni aastani [2025] tulevastele varudele tuginev summade kasutuselevõtmine ületada [kahte kolmandikku] iga aasta [(2025, 2026 ja 2027)] jaoks olemasolevatest kulukohustuste ja maksete varudest [(arvutatuna kasutuselevõtu hetkel)]. Alates aastast [2025] eespool nimetatud piirangut enam ei kohaldata.]

124. Paindlikkusinstrument on [viimase võimalusena] kasutatav mittetemaatiline rahastamisvahend, mis võimaldab rahastada kulukohustustena ja vastavate maksetena konkreetseid ettenägematuid kulusid, mida ei oleks saanud rahastada muul moel. Paindlikkusinstrumendi jaoks eraldatavate summade ülemmäär on [772] miljonit eurot aastas (2018. aasta hindades). Aastast summat võib kasutada kuni aastani $n+[2]$. Kõigepealt võetakse kasutusele eelmisest aastatest tulenev summa, alustades kõige varasemast. Igal aastal suurendatakse paindlikkusinstrumendi jaoks kättesaadavat iga-aastast summat [Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi] ning solidaarsus- ja hädaabireservi eelmisel aastal tühistatud summade võrra.

[Summad võetakse kasutusele väljaspool mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste [ja maksete] assigneeringute ülemmäärasid.]

125. Erirahastamisvahendeid ei rahastata kulukohustustest vabastamise kaudu.

o

o o

III. II OSA. TULUD

126. Omavahendite kogumise kord peaks põhinema üldistel lihtsuse, läbipaistvuse ja võrdsuse põhimõtetel, sealhulgas koormuse õiglasel jagamisel. Omavahendite kogusumma, mis eraldatakse liidu eelarvesse, et katta iga-aastased maksete assigneeringud, ei ületa [1,25]% kõikide liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust. Iga-aastaste kulukohustuste assigneeringute kogusumma ei ületa [1,31]% kõikide liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust. Säilitatakse kulukohustuste ja maksete assigneeringute nõuetekohane suhe.
127. Uus Euroopa Liidu omavahendite süsteem jõustub viimase liikmesriigi vastuvõtmisteate kättesaamisele järgneva teise kuu esimesel päeval. Uue süsteemi kõiki elemente kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021.
128. Mis puudutab nõukogu määrust meetodite ja menetluste kohta, millega tehakse kättesaadavaks omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta, siis palutakse komisjonil kaaluda ettepaneku esitamist selle määruse muutmiseks, et käsitleda omavahendite kättesaadavaks tegemisega seotud väljakutseid.

Traditsioonilised omavahendid

129. [Traditsiooniliste omavahendite kogumise ja ELi eelarvesse kandmise süsteemi ei muudeta.]

Alates 1. jaanuarist 2021 jätavad liikmesriigid endale sissenõudmiskulude katteks [10–20]% enda poolt kogutud summadest[, mis seega ei muuda praegust taset].

Käibemaksupõhised omavahendid

130. Praegune käibemaksupõhiste omavahendite süsteem [tühistatakse] VÕI [asendatakse komisjoni täiustatud alternatiivmeetodiga alates 2019. aasta jaanuarist].

Uued omavahendid

131. Kehtestatakse uued omavahendid, mis hõlmavad osa tuludest, mis saadakse:
- o [heitkogustega kauplemise süsteemist, kohaldades [20]% sissenõudmismäära;]
 - o riikide osamaksetest, mis arvutatakse ringlusse võtmata plastpakendijäätmete koguse põhjal, kohaldades sissenõudmismäära [0,80] eurot kilogrammi kohta.

[Täidetakse hiljem. Võimalikke ettepanekuid uute omavahendite kohta, mis ei ole komisjoni poolt 2. mail 2018 tehtud ettepanekud, sealhulgas heitkogustega kauplemise süsteemi võimalikku laiendamist, hinnatakse ajavahemikul 2021–2027.]

Kogurahvatulul põhinevad omavahendid

132. Meetodit, mille kohaselt kohaldatakse kogurahvatulul põhinevatesse olemasolevatesse omavahenditesse liikmesriikide poolt tehtavate osamaksete kindlaksmääramiseks ühtset sissenõudmismäära, ei muudeta; see ei mõjuta punkti kohaldamist.

Korrigeerimised

133. Praegune korrigeerimissüsteem kaotab kehtivuse 2020. aasta lõpus.

[Täidetakse hiljem. Võimalikud kindlasummalised vähendamised ajavahemikul 2021–2027.]
